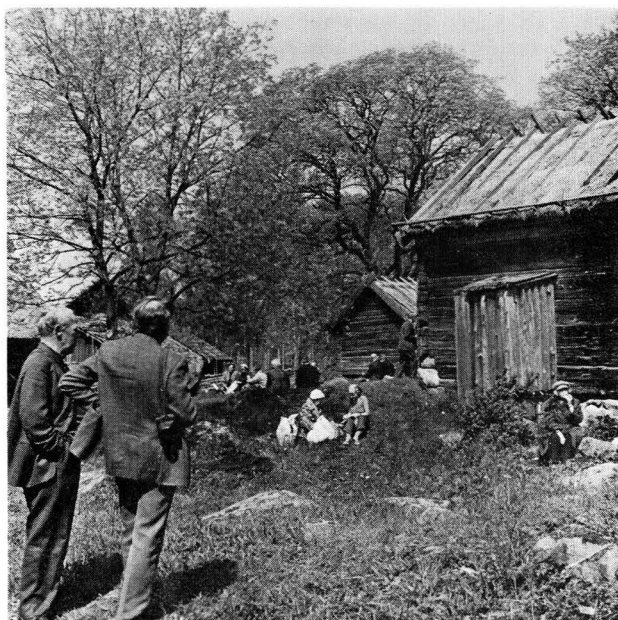

TILL KVARNBO, KVEK, ÖVERGRAN OCH HELGÖ

*Upplands fornminnesförenings årsmöte och vårutflykt
söndagen den 20 maj 1973*

Upplands fornminnesförenings årsmöte och vårutflykt ägde rum söndagen den 20 maj 1973 med drygt 150 deltagare. Första uppehållet gjordes vid bauta-stensgravfältet vid Kvarnbo i Läby socken, där antikvarie Lars Gezelius redogjorde för gravanläggningarna från århundradena närmast f. Kr., de gamla färdvägarna och de olika vadställena samt för resultatet av de arkeologiska undersökningar som utfördes 1933–37. Härifrån gick färden vidare till Lagundagården i Örsundsbro, i vars aula årsmötesförhandlingarna hölls under ordförandeskap av landshövding Ragnar Edenman. Minnesord uttalades över professor Mårten Stenberger, före domkyrkosysselman Mats Åmark, disponent Herman Svenngård och lägenhetsägare Viktor Svensk. Årsberättelsen godkändes och de till föreningen hörande förvaltningarna erhöll ansvarsfrihet. Till hedersledamot kallades bankkamrer Gösta Holdo, Uppsala, och fornminnesföreningens förtjänstmedalj tilldelades friherrinnan Gunhild Hermelin, Torsvi, fröken Brita Landelius, Taxnäs, rektor Petrus Lindgren, Uppsala, och föreståndare Lage Mattsson, Rimbo. Stadgeenliga val förrättades, varvid

Vid Upplands fornminnesförenings vårutflykt 1973 besöktes bl. a. det av föreningen ägda fri-luftsmuseet Kvekgården i Fröslunda socken. Här intogs medhavd matsäck ute i det gröna. Foto L. Gezelius.

landshövding Ragnar Edenman omvaldes till ordförande för två år och professor em. Sven Hörstadius till vice ordförande för ett år. I tur att avgå ur styrelsen efter en treårsperiod var arkivarie Wolter Ehn, redaktionschef Svante Thorell, ingenjör Eric Åberg och fil. lic. Valdis Ordéus, av vilka herrar Thorell och Åberg hade undanbett sig omval. I de sistnämndas ställe valdes lantbrukare Åke Söderman, Bergshamra, och redaktör Henning Österberg, Sundbyberg, medan de övriga omvaldes. Efter docent Manne Eriksson, som på grund av sjukdom begärt att få lämna styrelsen, beslöt årsmötet att för en tvåårsperiod fyllnadsvälja byrådirektör Bror R. Eriksson, Björklinge.

Efter årsmötesförhandlingarna besöktes Kvekgården i Fröslunda socken. Antikvarie Anna-Märta Berg berättade om Mor Lottas gård, en gång den största gården i Stora Kveks by och en god representant för småbönderna, de s. k. gråböndernas, boendemiljö vid 1700-talets mitt. Gården med mangård och fägård i omålat liggtimmer och med halm- och rörtak räddades i början av 1930-talet från rivning av Sydvästra Upplands hembygdsgille och restaurerades 1933–34. Sedan 1948 äger Upplands fornminnesförening Kvekgården och svarar för dess underhåll och vård. Sedan alla tittat på den tidstroget inredda gårdens många hus intogs den medhavda matsäcken i gröngräset.

Från Kvekgården fortsatte färden till Övergrans kyrka från tiden omkring år 1200. Kyrkoherde Bengt Samuelsson talade om kyrkans byggnadshistoria och om den nyligen avslutade restaureringen och de märkliga målningar av Albertus Pictor som därvid framtagits. Härefter överlämnades föreningens förtjänstmedalj till konstnär Erik Hermansson, som utsetts till medaljör vid årsmötet 1972 men då var förhindrad att mottaga utmärkelsen.

Utflyktens höjdpunkt blev utan tvekan besöket vid de intressanta lämningarna av den forntida handelsstaden på Helgö. Professor Wilhelm Holmqvist, som sedan 1954 lett de arkeologiska undersökningarna, berättade inspirerat och medryckande om hur denna fyndplats hade upptäckts, hur undersökningarna bedrivits och bedrivs och om det rikhaltiga fyndmaterialet som ger oss en levande bild av livet på Helgö från 200-talet–1000 e.Kr. Under professor Holmqvists och antikvarie Jutta Wallers ledning studerades sedan de många husgrunderna efter såväl bostäder som verkstäder. En väl tilltagen tid hade anslagits för besöket på Helgö, men trots detta var det svårt att få alla deltagare att lämna den i försommargrönka prunkande lilla ön med dess märkliga forntidsminnen.

På Ulriksdals Wårdshus från 1868 avslutades dagen med vårdshussill och slottsstek. Landshövding Edenman hyllade den nyvalde hedersledamoten och de nyvalda medaljörerna samt tackade de som medverkat, arrangerat och bidragit till att 1973 års vårutflykt blivit så lyckad. Fröken Landelius framförde medaljörernas tack och så var det dags för uppbrott och återfärd till Uppsala.

A.-M. B.